

SAYI IV (2018)

P. ÜLGEN, *Ortaçağ Avrupası'nın Ölümle Dansı*.
İstanbul 2017. Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 175 sayfa.
ISBN: 9786053964421

Gizem MUSUL

Libri: Kitap Tanıtımı, Eleştiri ve Çeviri Dergisi'nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Sayı III: Ocak-Aralık 2018) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır. Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni: G. Musul, *Ortaçağ Avrupası'nın Ölümle Dansı*. Yazar: P. Ülgen, *Libri* IV (2018) 107-109. DOI: 10.20480/lbr.2018021

Geliş Tarihi: 19.01.2018 | Kabul Tarihi: 24.01.2018
Elektronik Yayın Tarihi: 25.01.2018

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

**P. ÜLGEN, *Ortaçağ Avrupası'nın Ölümle Dansı*. İstanbul 2017.
Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 175 sayfa. ISBN: 9786053964421**

Gizem MUSUL*

Ortaçağ Avrupası XIV. yüzyıla kadar yeniliğe açık ve dinamik bir dönem olarak betimlenmektedir. Özellikle IX. yüzyılda su ve rüzgâr gücünün yaygın olarak kullanılmaya başlaması ve çarklı düzeneklerin geliştirilmesiyle birlikte Ortaçağda bir makineleşme sürecinin başladığı görülmektedir. Mühendislik başarılarının yanı sıra tarım teknolojisi ve üretimi doğrudan etkileyen tarımsal metotlar da geliştirilmiştir. Tarımdaki bu gelişmeler besin maddelerinin çeşitlenmesini sağlamıştır. Ortaçağda tarımla birlikte taş ve demir işletmeciliğinin de ciddi ölçüde gelişim gösterdiğini söylemek mümkündür. XII. yüzyılda var olan düşünsel özgürlük ortamı modern bilimin gelişebileceği bir süreci de beraberinde getirmiştir. Bilim ve teknolojideki ilerlemelerin yanı sıra düşünsel alanda da gelişme kaydetmiş olan Ortaçağ Avrupası XIV. ve XV. yüzyılda kilisenin mistisizme yönelişiyle yani rasyonalizmin yerini mistisizmin almasıyla ve bunun beraberinde Ortaçağ insanının kutsal kitapların doğruluğu, istenç özgürlüğü gibi ilkel konuları tartışır hale gelmesiyle XIII. yüzyıl aydınlanması durma noktasına gelmişti. Ancak Ortaçağ Avrupası'nın çöküşünün tek nedeni elbette ki, bu değildi. Zira XIV. yüzyılda Avrupa mücadele etmek durumunda olduğu pek çok zorlukla karşı karşıyaydı. İşte tüm bu zorluklar ve kaotik dönemler *Ortaçağ Avrupası'nın Ölümle Dansı* adlı bu eserde anlatılmaktadır.

Eserin *Giriş* (9-12) bölümünde *Dünya'nın Sonu Mu?* başlığı altında Ortaçağ'ın genel bir tarih bakış açısıyla değerlendirilmesi sonucu oluşan "karanlık" bir dönem olduğu algısının yerleştiği ancak bu algının Ortaçağın geneline

* Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Ortaçağ Araştırmaları Anabilim Dalı, Antalya. gizemmusul@akdeniz.edu.tr | 0000-0002-2719-3231

yansıtılmaması ve dinamizm ya da çöküş süreçlerinin çağ boyunca var olan devletler ve ülkelere göre değişkenlik gösterebileceğinin de göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilmektedir. Giriş bölümünde Ortaçağ Avrupa kentlerinin genişlemesi, Avrupa ekonomisinin rasyonalite kazanmaya başlaması ancak ekonomik gelişimin XIII. yüzyıl sonlarına doğru durma noktasına gelmesi ve XIV. yüzyıldaki felaket süreçleri kitabın temel bölümlerinde detaylandırılmak suretiyle özetlenmektedir.

Birinci bölüm *XIV. Yüzyılda Avrupa 'da Kıtılık ve Salgın Hastalıklar* (13-79) ana başlığı altında *Kıtılık* (14-26) ve *Salgın Hastalıklar* (27-79) alt başlıklarıyla anlatılmaktadır. Burada Ortaçağ'da Avrupa'da yaşanan coğrafi ve ekolojik değişimler ve bu iklimsel değişiklikler sonucunda 1315-1322 yılları arasında yaşanan 'Büyük Kıtılık' ve bu kıtlığın yıkıcı etkileri anlatılmaktadır. Avrupa'da yedi yıllık bu kıtlık sürecinin dışında dört büyük kıtlık ve bunun beraberinde gelen kriz dönemleri yaşanmıştır. Bu kıtlık ve kriz süreci Ortaçağ'da Avrupa nüfusunun yarısının yok olmasına sebep olmuştur. XIV. yüzyıl, kalan nüfusun şehirlerdeki tüccar ve finansörlerin para kaybetmeye başladığı, devletlerin savaflara yöneldiği bir süreç olarak nitelendirilmektedir. Yine birinci bölümde krizle birlikte ortaya çıkan salgın hastalıklara değinilmektedir. Bu hastalıklar cüzam ve veba gibi ölümcül hastalıklardır. Kitapta bu hastalıkların nedenleri, karakteristiği, hastalığın türleri, hastalığın görüldüğü bölge ve sınıflar ve bu hastalıkların yıkıcı sonuçları anlatılmaktadır. Ayrıca söz konusu bu hastalıklar karşısında insanın o dönemki çaresizliğine vurgu yapılmaktadır.

Kitabın ikinci bölümünü *XIV. Yüzyılda Avrupa'da Savaflar ve Finansal Kriz* (81-116) oluşturmakta ve *Savaflar* (81-110) ve *Finansal Kriz* (111-117) alt başlıkları ile anlatılmaktadır. Burada Ortaçağ Avrupası'nda yaşanan savaflar ve bu savafların en önemlisi olan Yüzyıl Savafları'na değinilmektedir. Kitabın devamında savaflar, salgın hastalıklar ve kıtlığın yol açtığı finansal krizden söz edilmektedir. Avrupa'nın Ortaçağ'daki en ünlü bankaları ve bankaların ekonomik zayıflama hatta çöküş süreçleri değerlendirilmektedir.

Kitabın son ana bölümü *Kilise'de Kaos ve Heretikler* (117-154) başlığıyla anlatılmaktadır. Burada kilisede yaşanan hizipleşme ve bu hizipleşmelerin nedenlerine değinilmektedir. Zira XIV. yüzyıl kilise ve papalık açısından sorunlu bir yüzyıl olmuştur. *Ortaçağ Avrupası'nın Ölümle Dansı* adlı bu eser *XIV. Yüzyıldaki Önemli Olaylar* (155) başlığı altında verilen kronolojik bir liste ile sonlandırılmıştır.

Kitapta genel olarak Avrupalıların felaketler yüzyılı olarak niteledikleri XIV. yüzyıl anlatılmaktadır. Anlatımda felsefi kavram ve akımlar ile mistik unsurlar bir arada kullanılmaktadır. Çalışmada resimler ve şiirlere yer verilmiş olması anlatılan konulara farklı bakış açıları getirmiştir. Bilimsellikten uzaklaşmadan yalın, rafine ve anlaşılır bir dille yazılmış olan bu kitap hem Ortaçağ araştırmacıları hem de alana meraklı tüm okuyucuların dikkatini çekebilecek, Ortaçağ algısının farklı yönleriyle tasvir edildiği bir eserdir.